

جریدہ علیہ

مستقیمت جلدہ اسلامیکہ جریدہ رسمہ سید

جمادی الآخرۃ سنہ ۱۳۳۹

عدد ۶۶

شمذیلک آیدہ بر نشر اولنور

آلتعجی منہ

هیندار ایله دینسزك جمعیت بشریه ده کی موقعلری

- ۶۵ - نچی نسخه دن مابعد -

حضرت شیخ بو جمله ده کی عقلای ناس دیمکله کرک هر عصر ده یتیشان رجال سیاسیه کرک قوانین اجتماعیه کتسابلرینی یازان افلاطون ویا ارسطودن بدأ ایدن حکمایی مراد ایتش اولیور .

فلسفه علمییه کوره قدیمآ علم سیاست ایله علم اخلاق یالکیز بر علمده جمع اولنور و بو علمه بعضاً سیاست بعضاً اخلاق نامی وریلیر ایدی شو ایکی علمك توحیدی ویا یکدیگرندن تفریقی مسئله سی بو کون بيله موجود بر مسئله در (شریعت اسلامییه سیاست ایله اخلاق بر اصلدن تفرع و بر منبعدن فیضان ایدر . بوجهتله دین اسلامده اخلاق ایله سیاست بر رده مجتمعدر) فلسفه علمییه ده بو مسئله حقنده بر رینه ضد ایکی مسلک وجوده کلشدر . بونک بری سیاستی کاملاً اخلاقدن تفریق ایدن دیکری ده بری دیکرینه ادخال ایلیاندر . بو ایکی مسلکک برنجیسی ماکیاولک ایکنجیسی ده افلاطونک در بوراده اخلاقی سیاسته فدا ایدن هر مسلک ماکیاولیه و سیاستی اخلاقه فدا ایدن هر مسلکده (افلاطونیه) نامی وریلیر . (دین اخلاقی سیاسته ترجیح ایدوب سیاستی حق و عدالته رعایتده کورن بر مسلک عالیدر بناء علیه افلاطونیه مسلکی دینه متقاربدر) علم سیاست اساسی تا افلاطونه قدر چیقار فقط افلاطون جمهوریت نامنده کی کتابلنده بر سیاسی اولمقدن زیاده بر اخلاق متخصمی کورونور . مع مافیه قدیمده علم اجتماعك حقیقی ممثلی افلاطون دکل بایک ارسطودر . ارسطو ۱۵۸ یونان حکومتك قوانین اساسیه سی جمع ایتش و سیاست نامیه یازدینی کتسابده تعقیب ایتدیکی اصول ، شئون و حادثات اجتماعیه تحلیل ایتمکدن عبارت اولمش ایدی .

فقط زماننده کی علوم فیزیقیه و طبیعییه اولدینی کبی علم اجتماعییه ده قانون فکری ادخال ایدن مونتسکیودر . ژان ژاق روصو ایسه مونتسکیونک روح القوانینی نشر اولمقدن صکره بيله بر آرز کیکمش بر افلاطون طرفداریدر . ژان ژاق روصو جمعیت ویا هیئت اجتماعیه نك بر مقاوله ایله تأسس ایده بيله جکسه حکومتده واضع قانونك بر اثر صناعیسی اولدیغنه قانعدر . مونتسکیو ایسه بالعکس بالجمله هیآت اجتماعیه نك قوانین طبیعیه سی اولدینی ادعا ایتش

و بو قوانینی طبیعت شؤندن نشأت ایدن نسب ضروردر) دیه تعریف ایشدر . مونسکیو بو خصوصده واضع قانونلرک اراده واختیارلرندن زیاده بولندقلری مملکتلرک اقلیملرینه عطف تأثیرات ایشدر . فقط هیئت اجتماعیه نک تکاملنی تنظیم ایدن شیک قوانین طبیعیه دن عبارت اولدیغنه و بو قانونلرک حادثات فیزیقییه اداره ایدن قوانیندن بشقه بر طبیعت وماهیتده اولدقلرینه دأر اولان فکری علم اجتماعی جدیدک روحی مشابه سنده در ایشته ارسطو ایله مونسکیونک مسلکلی حضرت شیخک بالاده کی جمله طایفه لرنده بیان و ایضاح بیوردقلری حال بشردرکه قبل النبوه انسانلرک برحق طبیعی و فطریلریدر بعد النبوه ایسه انسانلرک لسان نبوتله کندیلرینه تبلیغ و تشریع بیوریلان احکامه تبعیتدن بشقه بر طریق سلامتلی اولدیغنی درکاردر . دین و شریعت انسانلرک آرق کندیلری کی برطاقم انسانلرک موضوعی اولان قواعد متخالفه و ناقصیه رعایت کلفتندن قورتاروب آنله دهسا واسع دهسا متین و عالی قواعد و احکام تعلیم ایدرکه بو حقیقی نبوته ایمان ایدن عقلای الیهون تصدیق ایتدیلر و حضرت شیخک بیوردیغنی وجهله (من عندالله مشروع اولان سیاست نبویه ایله حکمسانک موضوعی و صرف آنلرک نظر و فکرلی مقتضایی اولان سیاست حکمییه ی یکدیگرندن تفریق ایدرک سیاست انیسانک اتم و بلاشک من عندالله اولدیغنی قبول ایتدیلر) .

بشرک اخلاقی و اجتماعی خصوصانده کی اداره و تکاملنده نبوته لزوم کورمک ایستیمانلر ایکی قسمدر بری نبوتک تبلیغ ایتدیکی دین و شریعتک ماهیتی ادراک و احاطه ایده ییلنلر دیگرکی ادراک و احاطه ایده مامش اولانلردرکه برنجی قسمی دین و شریعت نظرند کفره محکومدر دیگرکی تعلم ایدنجهیه قدر معذوردر فقط فی الحال تعلمه مجبوردر . چونکه کندیلرینه بلوغ دعوتله معذرت مرتفع اوله رق شریعتک خطاباتنه مخاطب و احکامیه مکلف اولورلر برنجی قسم دین و شریعتک بشرک اداره و تکاملنی کافل برطاقم وظائف و تکالیف الیهی دن عبارت اولدیغنی ییلنلردرکه بونلر وظائف الیهی ایفا کلفتندن کندیلرینی آزاده قیلحق ایچون اصلا نبوته لزوم کورمک ایسته مزلر . کرچه دین و شریعتک تلقین ایتدیکی دساتیر اخلاقیه و اجتماعیه نک جوغی موضوعات بشر اولان مدونانده موجوددر . ششوقدرکه دین و شریعتجه بونلر رعایت ایتک بعضاً فرض عین ، فرض کفایه بعضاً واجب ، اوله رق هر بری بر امر الیهینک حکمی اولان بر وظیفه لازمه در . وحق تعالی یه قارشو واجب الادا بر دیندرکه بو وظیفه لرکده ثواب ، عقاب ، جنت ، جهنم کی بر مکافات اخروییه سی واردر .

نظری آولان مدونات اخلاقیه ده ایسه وظائف اخلاقیه نك مجازات و مكافاتی یوقدر آنلر صرف کیفی مسائل مجرده حالنده در .

ایشته نبوتك تكلیف ایتمدیکی وظائفدن قاچانلر ، لساناً دیندار کورندکلی حالده نبوتی عقلاً استبعاد قدر واریرلر . بو آدملره دیرز که مادام که وجود و قدرتی اعتراف ایلدیکی کسز خالق لایزال حضرتلری مخلوقاتندن هر برینه بر خاصه طبیعی و بر فضیلت فطریه بخش ایتشد که بو خاصه دیگر بر مخلوقده موجود دکدر . ومثلاً قوشلری خلق ایدرك حیوانات سائر نك هیچ برینه میسر اوله میان خاصه رفیع طیرانی بخش ایتشد . ومثلاً انسانی خلق ایدرك آکا ذکا خاصه جلیله سنی و بتون قوای طبیعتده تصرف و تحکم قدرتی بخش ایتشد انسان ذکا و قدرت مو هو به سیله بولوطله او حیور دکرك دینده یوزور . شمشکدن سریع مخبره ایدیور اسرار زمینه واسرار افلا که نفوذ ایدیور مقناطیسی او کوز کی جاذبه بین الاجزاء فردی آت کی زیرا اداره سنه آلمغه نامزد بولنور عصرلر دور ایدرك حیاتده تجدد و ترقی حاصل اولدجه (وسخر لکم مافی السموات و مافی الارض جمیعاً منه) فرمان الهمینک سری انکشاف ایدرك حقیقت باهره سنی تماشای بی خبرانه عرض ایلدیک آنلرک کوزلر بی آجور . آرتق اول خالق متعال بوقدر عظیم قدرت و امتیاز بخش ایلدیکی صنف انسانک افراندن اولان برینه ده منحصر آکندینک قدسی و ما فوق الطبیعی اولان وحی و کلامی استماع ایتک خاصه عال العالی بخش ایده بیلیر . (وما ذالک علی الله یعزیز) نبوت انبیای استبعاد ایدنلرک نبوتدن اول ذکای بشری استبعاد ایتلری لازم کلیردی مادام که بشره ذکا احسان بیورلشد . ادراک بشرک ذکادن ده یوکسک درجه سی نبوتدر .

فقط نبوتك تبلیغ ایتمدیکی تکالیف الهیه دن ، حقوق خالق و مخلوقدن قاچان بی نمازلر بو محسسه کی خاطر لرینه کتیرمک ایستمز لر . دیندارلری ساده بر صانع عالمک وجودی اعتراف ایتکدن عبارت تلقی ایتک ایستلر . فقط هیات الهک ، ملائکه سی ، کتابلری ، رسوللری اوامر و نواهیسی خطابات و تکالیفی یوم جزاسی واردر . بونلره ایمان ایتیمان اللهک اسم و صفاتی واردر بونلره ایمان ایتیمان الله ایمان ایتیمش اولماز .

نبوت ایمان ایتک اسم و صفات الهیه ایمان ایتیمک نتیجه سیدر اللهک اسم و صفاتنه ایمان ایتیمان نبوتده ایمان ایتیمز . بناءً علیه نبوت ایمان ایتیمه رک دیندارلق صائنانلرک سوزلری جواهر دینت بدستانده اصلار و اچ بوله ماز . شایان تأسفدر که زمانمزه بو یادکارلر جو قدره

بونلردن برینه ملاقاتکنزده سزه فکر الوهیت صاحی اولدینی اوزون اوزادی به بسط
وتفصیل ایدر وکویا سزک کبی بر مؤمن الہی اولدینی حقندہ سزی اقناعہ چالیشر فقط
حقیقتدہ نبوتک عد واکبری تکالیف الہیہ نک، شرائع منزله نک خصم بی امانیدر . نبوتک
تبلیغ ایتدیکی دین وشریعت سیاست دنیویہ نقطہ سندہ موضوع عقلا اولان سیاستدن اتم واکمل
اولدینی آشکار ایکن بو یادکارلر بو مسئله ده دخی مکابرہ ایدرلر حضرت شیخ عارف بالله
بو مبشددہ دیورکه (عقلادن هیچ کیمسه بو خصوصده معاندہ ایتمامشدر یالکیز علمیه
نفسنک خیرینی تقدیر اتمہ رک کندی هواسنه تبعیتله ابنای جنسی اوزرینه ریاست مبتلائی
اولان وکندی نفسی، قدرینی، ربی بیلمیان مستنادر) فی الحقیقه نبوتہ معارض اولان
بعض ارباب تصالف صرف نفسانی بر غرض ایله بو خالترین مقتضای فن و فلسفه اولوق
اوزره صائب خلق آرمہ سندہ کندیلرینه برپایه ویرمهک چالیشر لکه اساساً بونلرک کندی
نفسلرندن ده، قدر، ودرجه لرندن ده، ربلرندن ده اصلاً خبرلری یوقدر حضرت شیخ
(بناءً علیہ عالمده وضع شریعتک اصلی وسبی صلاح عالم ایله الہیاندن عقلک بالنظر مستقلاً
ادراکنہ قادر اولہ میه جفی علومی تعلیمدر . ایشته کتب الہیہ بو علملری بیلدیرمک ایچون
نازل وبونلرله السنہ زسل وانبیا ناطق اولمشدر . بو جهتله عقلای ناس کندیلرینک علم
باللہک برطاقم مسائلندہ ناقص اولدقلرینی وبونقصانلرینی انبیانک اکمال ایتدکلرینی بیلدیلر)
وضع شریعت تدبیر مملکت امورندن در . شریعتک اخلاقیات واجتماعیات وسیاسیات حقندہ کی
خطابات و تکالیفی صلاح عالم ایچونددر . منکر شرائع اولانلر بو جهتدن غافلدرلر . شریعت،
صلاح عالمدن بشقه عقلک بالاستقلال ادراک ایدہ میه جکی علوم الہیہ بی تعلیم ایچونددر .

سید نسیم

جمل حکمیہ

« من لم یحترف لم یتلف » برکار وکسب ایدنیمین کیمسه بییه جک شی ایدینه من .

§

عاقل عقلیه، جانور قوتیلہ یاشار .

§

هرشی عقله، عقلده تجربہ یه محتاجدر .

§